

Locuinti'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a tragatoriului [L6-
vésztosa], Nr 5.

Scrisorile nefrancate nu se vor
primi decat numai de la corespon-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articolii trimisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu d' Prenumeratiunii:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre sase lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „
Pentru Romanii a:
Pre a intregu 30 Fr. = 30 Lei n
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 - 8 „ = 8 „ „
Pentru Insertiuni:
10 or. de linia, si 30 or. taos'a tim-
brale pentru besoc-care publica-
tiune separatu. In loculu deschisu
30 or. de linia.
Unu or. plariu costa 10 cr.

Pest'a, 17./29. aug., 1871.

Amaritiunea si ur'a cari esistu de mai multu
tempu intre capulu poterii esecutive a republicei
francese si intre drept'a Adunarii nationale de Ver-
sali'a, erupsera cu vehemintia mare in siedint'a
dela 24. aug. a camerei francese. Cu tote acestea
inse ele n'au dusu la nici una decisiune definiti-
va; ca-ci drept'a se dede perului, d'in cauza ca nu
se simte capabila d'a lua a supra-si in momentulu
acestu-a rarcin'a guvernului si d'a remane domna
situatiunii, si acest'a cu atatu mai putienu, cu catu
in Adunarea nationale ea dispune despre una mai-
oritate forte neinsemnata, si nu e nici decatu in
stare, mai alesu in unu momentu de surprindere,
precum a fostu si celu d'in siedint'a dela 24 l. c.,
a gasi cu grab'a unu substitutu pentru Thiers.
Dar' totu un'a; abisulu d'intre guvernul si maiori-
tatea Adunarii nationale se pote, ce e dreptu, de-
laturá in casu de lipsa, inse elu nu se pote ascun-
de nici una-data. Dlu Thiers inca a contribuitu
d'in partea sa forte multu in siedint'a susu amin-
tita, pentru ca se maresca acestu abisu. Cu pre-
cugetare, séurapitu de amaritiune, ce'a ce e mai
probabilu, elu aruncá dreptei cele mai vatemato-
rie imputári, si puse cestiunea de cabinetu in unu
modu, pre care de siguru nu l'a pretinsu impacati-
unea. Deci se vedemu ce s'a intemplat in acésta
siedintia memorabila.

La ordinea dilei a venitu dissolverea gardei
natiunale. Mai antaiu luá cuventulu genera-
lulu Pellisier, contr'a dissolverii gardei nationale.
Dupa ace'a urmá deputatulu Meaux, care demustrá
cu multa desteritate, ca acésta corporatiune mili-
taria nu se pote intrebuintia nici contr'a inimicu-
lui esternu, nici nu e in stare a sustiené ordinea
in intru, ci d'in contra ea a datu d'in sinulu seu
elementele pentru tote revolutiunile; dreptu ace'a
recomenda dissolverea ei neamenata. In fine luá
cuventulu dlu Thiers; dar' d'in momentulu in
care incepú a vorbi, Adunarea nationale pare ca
a perdutu d'inaintea ochiloru obiectulu discutiunii,
si a trecut la situatiunea generale.

Dlu Thiers, dupa ce aperá d'in tote poterile
sustienerea gardei nationale, aruncandu maiori-
tati inimice acestu institutu militarul cele mai
grave acuzári, paresese tribuna in mediloculu
unei consternatiuni generale, carei-a i urmá numai
decatu unu tumultu veheminte. Siedint'a se intre-
rupse pre câte-va momente, si capulu poterii ese-
cutive parasí sal'a, pentru ca se-si scria demissiu-
nea pentru casulu candu votulu Adunarii ar de-
cide contr'a guvernulu. In fine, dupa mai multe
incercári zedarnice luá cuventulu generalulu Du-
crot. Elu pasí pre tribuna ca impaciutoriu si anun-
ciá ca voteza pentru unu amendementu alu gene-
ralulu Billot, care in contielegere cu guvernulu
are se se modifice intr'acolu, „ca dissolverea gar-
dei nationale se urmeze in mesur'a, in carea se va
esecutá reorganizarea armatei. Nime nu cugeta,
contiuna generalulu, d'a prescrie capulu poterii
esecutive or'a, in carea are se fia terminata
dissolverea gardei nationale; fia-care se pote in-
crede in intieleptiunea lui probata. De acésta
parere a fostu si generalulu Chanzy, repore-
toarele comisiunii. Drept'a totu mai faceá opuse-
tiune, inse acum'a mai mica. Dupa ace'a aperú
pre tribuna ministrulu de justitia Dufaure, si de-
chiara, ca consiliulu ministerialu, tienutu in dema-
neti'a acelei dile, inca a recunoscutu necessitaten
dissolverei gardei nationale, si a decisu a propune
Adunarii unu espedientu, precum lu areta Ducrot.
— Dar' pentru ce n'a spusu acésta dlu Thiers
indata la inceputu? strigara deputatii d'in drept'a,
plini de bucuria pentru aflarea acestui espe-
dientu. In fine amendementulu lui Billot se acceptá
cu 488 contr'a 154 voturi, si asié gard'a nationale
va avé se mai traesea inca catu-va tempu.

Diuaristic'a straina se ocupa si acum'a cu to-
ta-dinsulu de conferintiele d'in Gastein, intre Bis-
marek si Beust. Asié mai multi correspondinti ber-
linesi comunica, ca principele Bismarek s'a dusu
a Gastein cu intentiunea, d'a inchiaia una aliantia

tripla intre Austri'a, Itali'a si Germani'a, se intie-
lege sub protectoratulu acestei d'in urma, care
(aliantia) ar' avé detorint'a comuna, ca in casulu
unui conflictu cu Franci'a se pasiesca in lupta.
Altii d'in contr'a sustienú ca ideea acésta a ema-
natu de la cancelariulu austriacu Beust care, fin-
du ca prin caderea Franciei Austriei i s'a nimicitu
pre tempu mai lungu veri ce possibilitate d'a-si
resbuná pentru anulu 1866. a venitu la convic-
tiunea, ca singur'a mantuire a Austriei consiste in
impregiurarea, daca ea rumpe cu trecutul si se alie-
za cu acei-a, cari aubatutu-o pana acum'a; cu unu
cuventu, cont. Beust nu vré nici mai multu, nici
mai putienu, decatu una aliantia tripla, inchiaata
intre Germani'a, Austri'a si Itali'a. Se dice ca pri-
mele negociatiuni in acésta privintia s'au deschisu
in Vien'a inca prin cont. Wimpffen, si impregiura-
rea, ca acestu diplomatu s'a numitu representante
la curtea italiana, constata pre deplinu, ca elu are
missiunea a continuá acolo oper'a conceputa in
Berolinu.

Partitulu republicanu d'in Ispani'a publicá d'e-
lele trecute unu manifestu, prin care declara, ca
elu va sustiené guvernulu actualu alu lui Zorilla,
pana candu acestu-a va professá principiile radi-
cale, ce le a inauguratu indata dupa venirea sa la
potere. In acestu manifestu se dá espressione si
convictiunii, ca de la unu guvernul monarchicu nu
se pote sperá vre-o prosperitate mai stabila, inse
pentru ca se nu se pote imputá, ca numai repu-
blicanii sunt caus'a nenumaratoru catastrofe, la cari
a fostu si este espusa tier'a, asta-data avendu
incredere in barbatii de la potere, se retragu de
pre terrenulu actiunii, inse totu-una data declara,
ca prin acésta nu se simtu obligati guvernului, si
indata ce acestu-a nu si va poté implini mis-
siunea, republicanii numai decatu si voru reocupá
locurile loru. — La tota intempleria e unu semnu
de bunu auguru pentru politic'a guvernului si pro-
speritatea tieri, candu parti'a republicana promite
ca celu putienu pre unu tempu nedeterminatu va
remané in linisce si nu va face greutati guver-
nulu.

Adunarea generala

a societati' academice romane d'in Bu-
curesci. Sessiunea anului 1871.

La 1/13 aug. a. e. membrii d'in locu si cei sositi in-
truindu-se conformu statutelor, la palatiulu universitati-
dupa salutarile cordiale de revedere, se intielesera, ca des-
chiderea sesiunii preante se se facea in diu'a urmtoria, adeca
luni in 2/14. aug. la 12 ore, dupa usulu de mai nainte. —
Asta-di, adunandu-se membrii presentii, D. presied. A. I.
Laurianu, salutandu adunarea, face una scurta espune-
re a lucrarilor de preste anu. ale Delegatiunii academice a
supra starii financiare a societati, a supra operatelu in-
trate, etc., anume: ca fondulu societati academice prin con-
versiunea bonurilor, s'a ureatu la sum'a considerabila de
300,000. lei noui (franci) in obligatiuni de a le statulu
(la imprumutulu actualu) — ca subventiunea de la statu pre
an. c. 1871. s'a primitu intregu, era pre an. 1872. numai de
jumetate, precum se scie d'in actele camerei, — ca versa-
mentulu Zappa, de 1000 galb. pre an. 1871 s'a facutu, —
in urmare concurselor publicate au intratu trei operate
(traductiuni), adeca: Comentariile lui C. J. Cesare „de bel-
lo gallico”, era pentru partea sintactica a gramaticii, nici
unulu! — ca s'a tiparitu: annalile societ., una parte d'in
glossariu si d'in Dictionariulu limbei rom., si ca in pucine
dile are se éssa de sub teacu si continuarea.

In fine, dupa ce spune ca reportulu Delegatiunii, de-
spre tote acestea are se se facea in scriu de catre D. se-
cretariu generalu (L. Massimu), Presiedintele apoi, profundu
emotiunatu, amintese cu cuvinte dorose preatempuri'a morte
a collegulu Aless. Hurmuzache, a carui perdere o
seme nu numai societatea academice, ci si natiunea intre-
ga; — impartiesese ca au demissionatu D. Vasilia Ales-
sandrú era D. Fontanini (direct. gimnas. in Craio-
va) dupa unu anu de cugetári seriose a supra grelei sar-
cine, au aflatu cu calle a decliná onorea ce i-s'a facutu d'in
partea societati academice. D. Poenariu, apesatu de adancele
betranetic, cauta usiorare la calde, va luá inse mai tardioru
parte la lucrarile societati. — D. can. Cipariu, d'in

caus'a sanetati este silitu a se absentá si estu anu. D.
Caragiani asomenea. D. Babesiu anuncia ca are se se presentiedie
cam pre 10—12 a le acestei-a. D. Ionu allu lui Sbir'a n'au
respunsu inca la invitatiunea ce i s'au fautu, prin urmare
nu scie daca are de cugetu a veni séu ba. Dupa comunicari
acester Presiedintele dechiara sesiunea presentie deschisa.

Constatandu-se presentia membrilor: Baritiu, Hodosiu,
Ionescu, Laurianu, Massimu, Odobescu, Romanu, Sionu, ade-
ca optu d'in 16 membri actuali si ca prin urmare se recere
inca presentia unui membru spre a poté formá majoritatea
necesaria pentru tienerea siedintieloru plenarie, adunarea se
dechiara a lucrá in conferintia pana la sosirea membrilor,
cari se accepta in totu minutulu, precum DD. Cogalnice-
anu, Papin si Urechia (cari a si sositu asta-di 5/17 aug.).
Se purcede la alegerea comisiunii, carea va avé a
essaminá manuscrisurile intrate la concursulu publicatu
pentru cea mai buna traductiune a Comentarielu lui
C. I. Cesare de bello gallico. Resultatulu allegerii se-
crete e: DD. Baritiu, Ionescu, Odobescu. Presiedintele
propune ca acestoru membri se se insociesca DD. Mas-
simu si Hodosiu, cari intrunise câte 3. voturi, — se
primesce si astfel in comisiunea se compune d'in 5 membri.

Odobescu propune a se tipari traductiunea lui
Iornande, carea concursese la premiulu publicatu de D.
Scarlatu (conte) Rosetti, dar' carele retragundu-si tote pre-
miile au refusat de a liberá premiulu. Sionu combate
acesta propunere, ca un'a ce nici ca se pote face. Ma-
simu apretiesce valoarea operei, dar, dupa catu o cunos-
ce, are defecte de limba, cari inse usioru s'ar potésupleni si
ar meritá ca societatea se promita unu premiu traducto-
riulu. Romanu, in cestiune de regulamentu, dice, ca dupa
§. 28. 29. 33. se pote admite propunerea Dlu Odobescu,
pre care o sustiene. Catu pentru premiu si tiparire se va
decide in siedintia plenaria. — Baritiu dice ca analogia
cu traducerea lui Tacitu (de repaus. Munteanu) nu e esacta,
ca-ce pentru Tacitu nu s'a datu premiulu, dar' acordatu nu-
mai tiparirea, ér in beneficiulu erdelui se se dee numai
cascigulu ce ar resultá d'in vendiarea esemplariloru, dupa
scaderea spesseloru tiparirii. Odobescu se va informá
de la D. Sc. Rosetti, de vre se tiparesca oper'a, séu ba.
Masimu face propunerea pentru lucrarea parti sintactice
a gramaticii rom. ca acésta se se conceda unui membru
acad. séu si altui literatu. Daca societ. prefera a se publicá de
nou concursu, nu se oppune, dar gramatic'a trebuie se o ave-
mu intrega, catu mai curendu. — Hodosiu cere a se
face mai nainte reportulu in scriu allu Delegatiunii apoi
se se iee mesur'e si nu a se precipitá lucrulu atunci, candu
inca nu suntemu in sied. plenaria, lipsindu-ne nrulu cerutu
de regulamentu. Sionu, amintese ca lips'a unei gramatic'e
pentru scile fiindu preasemtila, societatea ar face bine a surcure
acestei necessitati. Laurianu (pres.) dice ca reportulu
in scriu va veni, dar' si pana candu vomu fi in numerulu
completu, adeca pana a poté luá decisiuni perentorie, pote-
mu se ne intielegemu a supra cestiunii sulate, — deci
partenesce propunerea dlui Massimu. Odobescu scie
ca mai nainte de tote avemu se damu publiculu gramatic'a
intrega si Dictionariulu, apoi alte carti d. e. si un'a grama-
tica pentru scole, crede inse ca lucrarile s'ar poté face pa-
rallelu, precum se urmedia cu gram. si Dictionariulu. Ma-
simu reflectedia, ca in plenu n'avemu decatu se damu
premiulu, care l'avemu, n'avemu inse opulu, deci se delibe-
ramu in asta privintia. Baritiu propune ca pentru par-
tea sintactica a gramaticii se se adopte propunerea Dlu
Massimu, carele vre a se increde unui membru séu altui li-
teratu lucrarea parti sintactice, — dar' cere a se publicá
totodata si concursu. Romanu dice: au un'a, au alt'a,
dar' amendou nu se potu, pentru ca involve multe incon-
veniente, d'intre cari cellu mai de capetenia, ca insarcinan-
du-se de catre soc. acad. unu membru séu altu literatu ro-
manu, la concursu nu va intrá nici unu operatu de la altii,
fiinda cestiunea concursulu preocupata prin insarcinarea unui-a,
facuta a priori. Observa, ca daca la concursu nu au intratu
nici unu operatu, caus'a, mare parte e presupunerea,
ce o aveau multi, ca D. can. Cipariu va fini oper'a inceputa,
ceea ce pentru uniformitate ar fi de doritu. Bine ar fi a se
rogá ori D. Cipariu, ori altulu, pentru a luá acesta insarci-
nare, deci se iavoiesce cu propunerea Dlu Massimu, dar
atunci propunerea concursulu cade. Odobescu propune
a se rogá D. can. Cipariu, ca se iee insarcinarea de a continuá
oper'a inceputa, potendu astfel se avemu una gramatic'a com-
pleta un i f o r m a. Laurianu (presied.) suleva cestiunea
sintactica a limbei rom. Dice ca ar' fi bine ca societatea
se se enuncie a supra unor regule fixe, séu: ca voiesce

libertate fără incatusiare; aduce de esemplu limb'a francesca, care e supusa la certe regule fixe strinsu padite, bine că s'ar' poté face întrebarea: de casciga séu perde? limb'a francesca prin atât'a precisiune, si ore n'ar' fi d'a se preferi libertatea sintactica a limbei italiene? cu carea limb'a nostra are mai multa affinitate, decât cu cele-lalte limbe romane. — Ionescu credea că societatea academica va avé se formidie unu felu de curte de jurati a sup'ra operele ce ar' intrá la concursule publicate, dar' dupa ce la apelulu facutu nu incursera operatele cerute, va fi silita societatea in sa-si prin membrii sei a se apucá de lucru, voiesce inse cu tote acestea, că concursulu se se publice inca una-data mai n'ar' d'a se insarciná cutare membru séu altu literatu rom. — Cátu pentru fixarea regulor sintactice, este de parere, că cu tota libertatea ce are limb'a rom. in asta privintia si in tota intemplantia mai multa decât are limb'a francesca, bine este a se fixá regulele, a se face adeca unu felu de machina, carea se servese de cinosura pentru toti. In fine observa, că programulu de concursu i-se pare cam greu de realizatu, pentru că este prealargu, ar' fi dara bine că se-lu mai usioramu. Massimo crede că programulu e destullu de usioru si că n'are nevoia d'a fi mai usioratu, că-ci altmintrea se pote intemplantia, ca se capetámu operate forte necomplete si neperfecte. Romanu inca este de parere ca programulu se remana asié precum s'a facutu si concurrentii se se tiena strinsu de conditiunile concursului, dar' fiindu că este de prevedintu, că nu toti concurrentii voru fi in stare de a le si implini strinsu, ci unii se voru apropiá mai multu, éra altii mai pucinu, propune: pentru incoragiarea concurrentilor si pentru că cei ce s'ar' fi apropiatu mai multu de perfectiune, se-si vedea remunerate osteuelele, se se puna trei premie si a nume, remanendu cellu de 400 galb. pentru opera ce ar' implini conditiunile programului, éra pentru altele doue, ce s'ar' apropiá mai multu de perfectiune, se se puna doue premie, unulu de 200 galb. si altulu de 100 galb. Intemplantu-se, ceea ce nu spera, că societatea se aiba a decerne tote trei premiele, lucrările acestea nu voru fi scumpu platite. — Odobescu partenesce, intréba inse daca se tiparescu si premiile II. si III. — Laurianu observa că tiparirea nu este in cestiune, carea se va poté decide la timpu, dar' dice că este bine a se tipari tote, séu cellu pucinu doue, pentru că si publiculu cellu mare, carele este judecatoriu preste judecat'a societáti nostre se se pota pronuncia, precum s'a intemplantu d. e. cu premiarea a doue opere la concursulu publicatu despre „expeditiunea lui Traianu in Dacia” — Manner primi premiulu I. éra Engel premiulu de „accessit” adeca allu II. cu tote acestea opiniunea publica s'a pronunciatu in favorea lui Engel, a carui-a opera are valoare mai mare decât a lui Manner, care serie frumosu, dar' n'a intratu afundu in detaturi ca-si Engel. — Odobescu suscita cestiunea, daca societatea academica in partea ei istorica (sect. istor.) se va ocupá inca in sesiunea presinte si de lucrări istorice si tiparirea lor? etc. Laurianu dice, că ar' fi prea de doritu, dar' nu se pote d'in lips'a fondurilor. Ionescu crede că de si lipsescu fonduri pentru premie, s'ar' poté face inse tiparirile istorice. Massimo dice, că tiparirile d'in cestiune sunt possibile d'in economiele facute pâna acum. Odobescu observa a fi sulevatu acesta cestiune intru adinsu, pentru ca prin activitatea si in acestu ramu de sciintie, se se descepte si atraga attentionea publicului, care astfelu se va interessá mai multu de lucrările societáti si atatu acestu-a, cătu si camer'a Romaniei, vedindu activitatea sporindu, voru curge intru ajutorulu ei.

Dupa acesta digressiune presiedintele resume: a se propune adunarii plenarie trei premie pentru partea sintactica a gramaticii, a nume unulu, cellu vechiu, de 400 galb. si altele doue de câte 200 si 100 galb., asié precum propusese D. Romanu. Se primesce cu unanimitate.

Cátu pentru propunerea Dlui Odobescu sustienuta de mai multi membri se decide a se luá in serioasa consideratiune.

In fine, membrii presenti ai delegatiunii academice D. presid. Laurianu si D. secret. gen. Massimo d'impreuna cu DD. membri Romanu si Sionu se insarcinada a pregati (pre siedintia viitoria) program'a sesiunii d'in estu-annu. — Siedintia se redica la 5½ ore ser'a.

Siedintia II. Marti 3/15. aug., 1871.

Presied. Laurianu deschide sied. si roga pre D. secret. ad hoc. I. Hodosiu (care si pentru sesiunea presinte, că si mai nainte, luá a sup'ra-si sarcina d'a compune processele verbali a le siedintieloru) a dá cetire protocollulu siedintiei de eri. Dupa ce se citesc si autentica, D. presiedinte pune la ordinea d'illei program'a comisiunii pentru agendele sesiunii presinte, dandu-i cetire precum urmédia:

1. Reportulu secretariului gener. allu soc. acad. 2. Computulu pre an. 1870—1871. 3. Reportulu comisiunii a sup'ra traductiuniloru comentarielorui lui C. I. Cesare „de bello gallico.” 4. Deliberarea a sup'ra partii sintactice a gramaticii rom. 5. Numirea comisiunii a sup'ra reportulu secretariului gener. (a Delegatiunii) si pentru cercetarea computurilor. 6. Cetirea discursului de receptiune a Dlui Poenariu (membru nou). 7. Cetirea discursului de recept.

Dlui Odobescu (mbr. n.) 8. Votarea bugetului pre 1871—1872. 9. Cetirea responsului Dlui Sionu la disc. recipiendariului Poenariu. 10. Cetirea responsului Dlui Papiu la disc. recipiendariului Odobescu. 11. Siedintia publica solena. Receptiunea Dlui Poenariu. 12. Siedintia publica solena. Receptiunea Dlui Odobescu. (Dupa impregiurari amendou intr'una siedintia publica). 13. Cetirea diverselor reporturi de comisiuni. 14. Siedintia publica. Dare de sama a sup'ra lucrárilor de preste annulu curinte. 15. Allegerea membriloru Delegatiunii. 16. Completarea societáti cu noui membri. 17. Propunere. Fia-care membru iea a sup'ra-si insarcinarea de a aduce unu operatu gat'a la sesiunea viitoria. 18. Propunere. Fia care membru va presentá (in sess. viit.) observatiunile salle in scrisu, a sup'ra partii tiparite d'in dictionariului limbei rom. 19. Concursuri noue. Prop. continuarea traduct. operelorui lui C. I. Cesare „De bello Civili” (Alexandrino, etc.) 20. Prop. conc. Lucrare istorica „Despre originea, etc. a Daciloru.” 21. Nu concursu, ci cá mesura luata pentru publicarea „Descriptio Moldaviae” asié a se continuá tiparirea operelorui lui Cantemiru.

D. presid. Laurianu face propunere particulare (netrecuta in programu) dar' care s'ar' poté luá in consideratiune, pentru a se urmá la ulterioarele tipariri de classici latinesci si grecosci, cari sunt de interessu pentru istoria romaniloru si crede că s'ar' poté luá de acum decisiunea pre câtu-va anni innainte, si recumenda urm. serie de tipariri: Trad. lui Salustiu si anume „Jugurta” pre an. 1873. „Catilina” pre 1874. „Titu Liviu” Libri I. II. si III. pre 1875. „Polibin” pre 1876. „Dionisu d'in Alicarnassu” pre 1877. „Dionu Cassiu” pr. 1878. „Erodianu” si „Zonara” pr. 1879. in fine opulu istor. allu lui „Gibbon” pr. 1880.

In asta privintia nu s'a facutu neci unu conclusu, parte pentru că este lucru anevoiosu a decide cari sunt operele classice, a caroru traductiune este de prim'a necessitate pentru romani, parte pentru că societatea nu vre se preocupe de acum cestiunea, luandu decisiuni pre unu sfru de anni innainte, ceea ce ar' involve multe inconveniente.

Odobescu anuncia că are gat'a in traductiune rom. pre Esiodu cu fragmente cu totu si că dupa adaptare, indreptare, etc. o va presentá in sesiunea annului viitoriu. Se iá, cu placere, spre scientia.

Ionescu doresce a se regulá, mai nainte de tote programulu obiectelorui la ordenea d'illei, — apoi cere a se tienie, a fara de siedintie secrete, mai multe publice, despre cari publiculu se fia avisatu de mai nainte si in urma siedintie publice solene (in cari nu se discute) ca astfelu prin siedintie publice, in cari se facu debaterile, se ieu decisiunile, etc. publiculu cellu mare se vedea lucrările societáti, se apretiesca activitatea ei — spre a se poté astupá gurele detractoriloru societáti. — Propunerea Dlui Ionescu se primesce, siedintie publice se voru tienie decâte ori comisiunile voru fi gat'a cu reporturile lor, ca societatea se pota discute si decide a sup'ra lucrárilor pregatite mai d'inainte. In fine pentru cá comisiunea „Cesarina” se-si pota face reportulu mai cu inlesnire, se decide a nu se tienie Mercuri (in 4/16 aug.) ci Joi (in 5/17 l. c.) siedintia cea mai de aproape, éra cea presente se redica la 5 ore ser'a.

Siedintia d'in 5/17. augustu, 1871.

Presied. deschide siedintia, care asta-di cu sosirea Dlui Alessandrescu-Urechia, este plevaria. Se dá cetire processului verbalu, care se adopta. D. Odobescu face impartesire orala despre traductiunea lui Iornande, — carea de 3 anni jace la D. Sc. Rosetti, — fiindu că acestu-a lipsesce d'in Bucuresci si n'are se sosessa decât cam pre la 15 aug. st. v. va luá atunci informatiuni si va reportá dupa impregiurari. Lucrul remane suspinsu. — Se suleva cestiunea programului. Sionu propune a se adoptá numirea „ordine de dí.” Ionescu secunda. Massimo, Odobescu, ceru a se tienie numirea „programu.” Romanu si A. Urechia, la casu candu n'ar' conveni nomenclatura comisiunii, recumenda „Conspectulu lucráriloru séu, agendele soc. acad. in sess. annului, etc.” Majoritatea este pentru „programu.” Massimo propune ca operatele gat'a, pentru Dictionariu, se i-se dee spre revisiune, ca astfelu dupa ce intr'unu reportu va fi facutu a supra-le observatiunile salle, membrii se pota lucrá mai de parte in uniformitatea ceruta. Baritin presenta lucrarea sa (liter'a L. aproape finita) si cere a se face a supra-i reflexiunile pentru că se poté continuá si a inchia (lit. M.) că-ci altmintrea i-e cu anevioia a lucrámai de parte fara a scí daca a lucratu bine séu reu. Sionu combate ideea d'a se dá operatele membriloru la censurare. Hodosiu observa că nu se censuredia, neci e vorba de corecture ortografice si gramaticale, pentru că acest'a e affacerea redactiunii, ci numai d'a se vedé daca operatele sunt lucrate conformu programului. Al. Urechia presenta lucrarea sa (lit. N. finita) promitiendu a inchia la timpu si lit. O. dar' reflecta, că nu pote unu singuru omu se critice in câte-va díle lucrari de unu annu intregu, acest'a are se o faca numai comisiunea lexicografica, — si cá altmintrea inca nu pote fi vorba de censurare, ci numai de simpla revisiune, că-ci in casu contrariu neci n'ar' presentá lucrarea sa. Ionescu explica. Nu se dice că D. Massimo are se critice, decâtu numai se vedea pentru uniformitate si de s'au urmatu intocmai dupa programu. Massimo observa că D. Ionescu l'a intielesu bine că-ci despre a criticá, nu e vorba, si intentiunea sa nu poté fi alt'a decâtu cestiunea

de uniformitate si padirea programului, — dar' cu tote că soc. acad. n'au luat pre susfetulu seu respuderea pentru acesta editiune (proiectu) de Dictionariu, crede inse totu-si, că este bine că se nu intre massa diforma in corpulu Dictionariului. Sionu neci dupa acesta explicare nu concede neci una remanere. Odobescu dice că fa-see care membru e respudietoriu de casa ce a facutu si cere ca in tipariu partea de lucrare se eeea sub numele respectivului autoru. Massimo insiste d'a se puee punctulu pre i, adeca pentru uniformitatea lucrării a se face intielegere intre membrii colaboratori, pentru ca lucrarea intrega se pota eesi de la corpu. — Dupa ce se dá citire conclusului societáti adusu in asta privintia la 1869. Ionescu dá éra sphi-carea că societatea acad. este editorulu, membrii sunt colaboratori, éra comisiunea lexicografica redactedia, dar' nu reface. Romanu: S'au díssu d'in mai multe partii că cestiunea de revisiune este unu lucru delicatu. Asié este, si chiaru pentru că e delicatu crede, că si comisiunea lexicografica va observá delicateti'a. Neci nu se pote altmintrea, pentru că susceptibilitatile personale trebue evitate, inse nímene nu pote avé vre una susceptibilitate pentru observari-le ce i-s'ar' face a sup'ra unor defecte d. e. in arrangierea materialului, séu pentru că ar' fi trecutu ce-va-si cu vederea d'in celle prescise in programu, asié de alta parte, fiindu că respuderea jace a sup'ra autorului, este cuviinciosu si dreptu, că si lucrarea se essa sub numele respectivului, ceea ce crede a se poté face séu in prefatiune, séu la finea Dictionariului. Astfelu susceptibilitatile potu fi inlaturate si ambitiunile impacate. Cestiunea ortografica nu pote fi obiectu de discussiune, că-ci este conclusu si este lucrulu corecturei. Deci cere resumerea. Presiedintele resume: Membrii, cari au gat'a operatele, se le presentadie comisiunii lexicografice, cá acest'a facuandu reportulu, membrii impreuna se se intielega.

Pentru a se grabi tiparirea Dictionariului — fiindu că materialu prelucratu este de ajunsu — se face propunerea sustienuta de mai multi membri cá „se se purceda cu tiparirea paralelu, adeca continuarea de la lit. A se urmédia, si totodata se se incepa tiparirea tomului II. de la lit. J.” — Se primesce cu unanimitate.

Siedintia se redica la 4 ore. (Comisiunea cesariana remane a lucrá asta-di si manc (vineri, 6 aug. serbatore fiindu) spre a-si poté face reportulu pentru siedintia viitoria de sambeta 7. aug)

De langa Muresiu,

in augustu 1871.

Cum stámu cu Associatiunea nostra nationala aradana pentru cultur'a poporului romanu!! Ce va fi de ea!!

Sé mai tacemu? ore n'amu pecatui?! — ba, diu forte tare amu pecatuitu, că amu tacutu si pâna acum'a; dar' de ce naib'a amu tacutu?!

Marele nostru publicu, numerosii fosti si actuali membri ai acestei Associatiuni, de siguru voru se ne întrebe, — voru se ne traga la respundere — séu mai curundu séu mai tardiu: că cum de li-amu retacutu cele ce acum'a nu se mai pota retacé fara de a comite si mai oribilu pecatu; fara de a lasá, cá detrimentulu, ce d'in dí ce merge e totu mai amenintatoriu, se prinda radece mai mari, si decadintia acestui unicu Institutu filantropicu d'in Ungari'a pentru promovarea culturii nostre nationale se nu devina fapta complinita, precum degiá d'in capulu locului suntemu bine informati!!

Daca amu tacutu pâna acum'a, motivulu celu mai principalu si delicatu a fostu: că de o parte n'amu pré cunoscutu bine starea lucrului; éra de alta parte, si câte li-amu sciutu, — amu acceptatu vindecare, delaturarea reului, ce — dorerere — potemu díce, s'a incubatu de la infintiarea acestei Associatiuni, care inca la annu 1863/4. cu mari si grele fatigie ni-a succésu; dar' ni-amu insielatu in acceptările nostre — amaru; ba ne dore cumplitu, că amu gresitu forte, lasandu sortea acestui „unicu alu nostru institutu” in manile unor barbati necapaci, indiferenti si negligenti pre cari i-amu investitu cu increderea de a portá directoratulu administrativu ce representinta intréga Associatiune.

Multi membri si nemembri — aderinti ai Associatiunii — voru scí, séu nu voru scí de prin protocoalele adunáriloru generalii cá directoratulu acestei Associatiuni, cu intregu personalulu seu, stá d'in unu directoru primariu, si altulu vice-directoru; apoi unu fiscu, perceptoru, esactoru, economu, bibliotecariu si unu notariu salarisatu cu 600 fl. anualu; afara de acesti-a mai au onorea d'a figurá si vre-o 12—14 membri.

E nenegabilu, că acestu personalu, formandu unu intregu colegiu in inalt'a sa ideea, e unu ce forte frumosu si ni servesece, amu poté díce, de mare onore; dar' én se vedemu nitielu daca si in realitate ni folosesece ce-va??!

Urdirea, séu mai bine istoria infintiării Associatiunii acestei-a credu, că va fi bine cunoscuta onorabilitulu publicu; abstragundu inse de la acest'a, per tangemtu vomu se atingemu numai spre orientarea unor-a — dora mai pucinu-sciitori: că aceea s'a iniciatu numai si numai d'in punctulu de vedere alu separatismulu pururea dominante intre Romanasii nostri cei ce nu se tieniu de unii si acia-a

si Romani, ci se numesc si deosebescu că Banatieni, Ungureni, Ardeleni, etc

Nainte de infiintarea Asociatiunii aradane, cam pe la anul 1862/3., precum si la ocaziunea constituirii primului comitetu: unui barbatu de experientia au fostu in contra infiintării d'in motivu: că avendu noi Romani degi Asociatiunea transilvana pentru cultura si literatura nationala, este cu totul superfluu si fara de nici un scopu a infiintă si in Aradu una alta Asociatiune de asemenea devisa, fiindu că caus'a nostra nationala numai atunci va prosperă si progresă, daca in unire ni vomu concentra tote poterile morale, intelectuale si materiale; era la d'in contra imparechiti si desbinati vomu slabī totu mereu spre detrimentulu cauzelor nostre!

Inse aceste prognosticări nu fusera de felu considerate, ma ce e mai multu, fratii ungureni de ai nostri si cu căti-va Banatieni se opusera cu tota puterea oratoriei maestrite a combata idea si scopulu d'a ne intrunf si concurge cu denarii la consolidarea si intarirea Asociatiunii transilvane, exprimendu-se: că ce se ne supunemu noi ardelenilor, avemu si noi minte si bani că si densii (sic!)

E bine, ce e urmarea acestui afurisitu si ambitiosu separatismu, se vedemu, cum stămu noi asta-di cu a nostra Asociatiune aradana si unde au ajunsu ardelenii cu a loru Asociatiune transilvana, sustienuta de singure proprie midiloce materiale ale loru, fara de concursulu ori spriginulu nostru, alu ungureniloru si banatieniloru! se vedemu, daca pré-nimerit'a prognosticare a respectiviloru domni de la an. 1862/3. asta-di, aproape de unu deceniu, n'a devenitu fapta necontestabila?!

Marturisimu sinceru, că că membri ai acestei Asociatiuni la inceputu, cu ocaziunea primei adunari generale d'in 1863/4., amu luat si noi parte activa; dar' vediendu si convingundu-ne: cum inca atunci incepuera a merge trebele ne amu desgustatu si dupa expirarea ofertului nostru de 3 ani nici membri n'amam mai voit se fimu, nici nu ne-amu interessatu mai multu de trebele acestei Asociatiuni; astu-felul ni urmara mai multi altii.

In anul 1866, fiindu vorb'a, că adunarea generala, constatandu absolut'a necesitate d'a reorganiză si regulă afacerile interne, adeca a introduce una administratiune mai practica si perfecta, spre a dá unu sboru ore-care activității Asociatiunii, — a otaritu, a pune unu individuu provediutu cu salariu, care se deserversiesca totu lucrurile scripturistice si literare cu punctualitate si amesuratu recerintieloru promovării culturii nationale; dar' mai vertosu fiindu si despre aceea vorba: că se va esoperă de la guvernulu tierii modificarea statutelor pentru că adunările generale se se tiena „ambulante“, ne-amu socotitu era-si a ne face membri, si ni-amu renouitu ofertele pre alti trei ani.

De atunci incoce, firesce, că er' ne-amu interessatu de caus'a Asociatiunii aradane si pururea amu petrecutu cu atentiune lucrările ei, respective activit'a directoratulu nou creatu cu notariu salarisatu; si ce amu esperiatu?

Pana candu Asociatiunea transilvana reprezentata prin unu simplu comitetu constatatoriu d'in presiedinte, secretari si căti-va membri — face d'in anu in anu progresu de minune; pana candu manipularea si administratiunea baniloru la acesta Asociatiune este cea mai corecta si fidela, in cătu ofertele membriloru ei, capitalele elocate se urca la mii de floreni, bani gat'a; pana candu Asociatiunea transilvana imparte in totu anulu regulatu stipendie spre ajutorarea studentiloru seraci; si a fundatu organulu seu propriu literariu „Foi'a Transilvani'a“ pentru luminarea poporului: atunci biet'a Asociatiune aradana, cu unu directoratu grandiosu, éca ce a facutu, si cum se proposece. Se fimu cu atentiune!

A le enará aici-a tote d'in firu in peru, este si absolutu imposibilu, dar' si neconsultu, că-ci defectele, pecatele si incurtaturele la acesta Asociatiune sunt cu multu mai oribile de cătu se le pota cine-va descrie fara a nu compromite natiunea, a nu dá o lovitura in veri-care Romanu spre ocar'a strainiloru, antagonistiloru nostri! Dar' éca ce scimu noi:

Ajunge a fi cetitu veri-cine lungelu si cerimonialele protocoale ale acestei Asociatiuni, publicate in diariulu „Albin'a“, d'in cari ne-amu potutu convinge despre famos'a activitate a directoratulu ei, in alu carui-a frunte a statu si stă si adi ilustrulu nostru barbatu dlu Antoniu Mocioni, carele, firesce, că directoriu primariu a lasatu si incredintiatu tote in grigea vice-directoriloru si a celoru-a-lalti membri; vediendu si convingundu-se mai apoi insu-si despre nedescribilulu caote si labirintu subversante in trebele banale mai alesu, dar' preste totu in agendele neglese si incurcate ale Asociatiunii aradane, care dorero-sa impregiurare si pre Dsa si pre cei-a-lalti barbatu mai de frunte i-a indignatu si desgustatu.

Asociatiunea transilvana, precum amintiram, se bucura de existintia splendida; capitalulu ei se urca la dieci de mii de floreni bani gat'a; ea este bine organizata; cu personalu diligente, interessatu de afacerile ei; manipulatiunea si administratiunea i este simpla, fara multe ceremonie li teatorie; — dar' esacta si corecta, de aceea nici n'amam cetitu macaru una data in vre-unu protocoalu alu comitetulu ei lamentări despre gravamine, despre defecte, deficite si defraudări banale s. m. a. obscure si odiose lucruri.

Asociatiunea nostra aradana cum si-puse notari salarisati, incepundu de la anul 1866., n'a aretatu alta prin

voluminosele sale protocoale, de cătu „mii si mii de floreni, oferte restante?!!“ N'a facutu vre-unu sporiu séu progresu cu privire la promoverea culturii poporului séu a literaturii nationale; n'a scosu la lumina macaru unu cătu de micu opsiuru; nu s'a ingrigitu celu puciuu pentru primiar-a vre-unui opu literariu; n'a ajutoraiu nici pre unu sermanu invetiatoriu, nici vre una scola populara-nationala, cu unu conventu, n'a corespunsu nici decătu deisei scopuriloru sale sublime!

Si totu-si ea a spesatu si pradatu in ventu de geab'a in totu anulu mai multe mii de floreni, că-ci d'in protocoalele ei ne-amu convinsu despre galantoni'a si lucurosele erogatiuni anuale, buna ora cum este salariulu, cuartirulu si pausalulu notariulu, localitatea scumpa in frontulu stratei capitale, sortiture, baluri, concerte, productiuni teatrale de dilectanti etc., tote pentru favorulu si pasiunea particulariloru, — dar' spre daun'a Asociatiunii si decadint'a ei. Cine va pote negă aceste?!

A fostu si este favoritoria Asociatiunea aradana pentru particulari, că-ci cum bine este cunoscutu, unii trantori individi, cari, séu alungati de sorte, séu netrebncii, si-adău loculu de refugiu séu, asié d'fendu, asilulu la biet'a Asociatiune aradana, cum au fostu notarii de pana acum, si cum este si celu actuale pusu numai pentru imbunatatirea subsistintiei; se-i caracterisamu? nu ni este scopulu; ajunge a dice, că au trasu toti lefele in daru fara d'a fi facutu celu mai micu sporiu! Puna insi-si ei man'a pre inima si daca mai au picu de sentiu umanu voru recunosece adevverulu necontestabile.

A fostu notariu cătu-va timpu dlu Pascuti, si că barbatu literatu a trasu salariu mai bine de unu anu, fara d'a compune macaru o disertatiune séu vre-unu opsiuru literariu; ba ce e mai multu singuru a recunosecutu, că pre trei lune de d'le a primitu salariu anticipatu, cu care a potutu depune censur'a advocatiale!

Dupa renunciarea lui urmă poetulu nostru Iulianu Grozescu, carele asisderea, că unu tineru bine deprinsu in literatura, nu scose nice unu opsiuru literariu; dar' salariulu i-a picatu forte bine!

Acestui-a i urmă cuviosulu protodiaconu de acum'a, Goldisiu, carele, sub pretestu că nu pretinde salariu, si mai pucinu a lucratu, ba nimicu n'a facutu, firesce, că toti altii!

Se duse si densulu, si pusera pre dlu Dringou, carele că practicantulu advocatiale eră tota ziua ocupatu in cancelari'a dlui Desseanu si asisderea n'a lucratu mai nici o iota pentru Asociatiune; dar' salariulu de 50 fl. la luna i-a picatu bine!

Veni apoi fostulu notariu Petru Petroviciu, acumu referinte - asesoru la consistoriu, carele, dupa cum suntemu informati d'in capulu loculu, in anul d'antăiu sub conducerea vice-directorulu d'atunci, Rev. d. Mironu Romanu, a elaboratu nescu protocoale de evidintia; éra in alu duoilea anu, ocupatu preste d' in cancelari'a episcopesca si in urma că actuariu la inspectoratulu de scole, asisderea n'a lucratu nimic'a, tragundu lefa in daru.

Acum'a dlu archiviariu comitateusiu Iosifu Codreanu este notariulu Asociatiunii, carele, cum se vede, si mai nimic'a nu lucra, că-ci tota ziua este ocupatu in cancelari'a comitatulu; éra noptea, cum bine scimu, nu pré multa pote face omulu; destulu, că lefa notariala de 50 fl. la luna, cuartiru liberu si comodu si servitoriu i prindu forte bine! Tote d'in funte siguru le scimu.

Éta onorabilu publicu, acést'a este unic'a fapta filantropica, uniculu beneficiu d'in partea Asociatiunii aradane, de care numai notarii s'au impartesitu pana acum'a si afara de acést'a mai potu dice si căti-va studinti, cari numai in anii trecuti primira nisce ajutorie stipendiarie de la Asociatiunea aradana; precum si acei-a cari se delectara la baluri si concerte, dar' alta nimic'a in interesulu culturii nationale séu a literaturii romane!

Si se vedeti ce mare contrastu e intre proportiunea, speselor a unei-a si a celei-a-lalte Asociatiuni.

Asociatiunea transilvana, dupa cum ne convinsuseramu d'in desbaterile adunării generale de estu-timpu, tiena la Fagarasiu, si pana acum'a a datu secretariulu numai una modesta remuneratiune; comisiunea bugetaria a fostu propusu pentru unu scriitoriu stabilu 300 fl., inse adunarea generala s'a socotitu mai bine, si a decisu: că acesta suma se se imparta in forma de stipendiu căte cu 150 fl., intre doi juristi, cari se aiba detoriati d'a functiună că scriitori in cancelari'a Asociatiunii.

Asociatiunea aradana dá notariulu seu salariu ficu de 600 fl. cuartiru si servitoriu; spesele enorme de tiparitura si cancelaria, postali etc. in totu anulu sunt cu multu mai mari decătu perceptiunile ofertelor; petrecundu cu atantiune protocoalele ambelor Asociatiuni amu conchisu că:

Comitetulu Asociatiunii transilvane in tota siedinti'a areta unu numeru considerabilu de membri noui cu oferte de 5 fl. si 10 fl., amu observatu, că transilvanienii nici decătu nu alieneza fondulu loru de bani elocati, va se dica ei se restringu numai la atătea spese, căte potu eroga fara d'a se atinge de fondulu inalienabilu.

(Va urmă).

Lugosiu, in 26. aug. 1871.

Onorata Redactiune!

Appellandu la binevoitori'a promisiune a onor. Redactiuni, cuprinsa in Nr. 62. a pré-stimatulu diurnalu „Fede-

ratiunea“, că va deschide colonele acestei foie pré-stimate la chiarificările in caus'a mai in josu espusa, éta mi-permitu a dá publicității urmatori'a scrisore deschisa cătra dlu baronu Miliu, presiedinte consiliulu administrativu alu banței genérale „Transilvani'a“ in Sabiiu:

In Nrulu 62 — 1871 alu pré-stimatulu diurnalu „Federatiunea“, unu actiunariu si assecuratu alu banței „Transilvani'a“, facundu intrebarea sub punctulu 5. că „este dara că directorele de acum'a Wiedermann si-a inceputu activitatea sa prin destituirea tuturor directoriloru ru romani d'in tinenturi? (d'in Aradu, Lugosiu si Brasiovu)“ — la acesta intrebare dlu baronu Miliu, ca presiedinte alu consiliulu nu directe, ci pre căi incovaiate respundendu in Nrulu 68. alu acestui diurnalu, de destituire nu vorbesce, ci dice că desfiintarea directiuniloru tinentali a debutu se urmedie d'in cause, că-ci cascigulu institutulu nu corespundeá speselor avute cu directiunile tinentale si totu-odata, că ar fi in stare a pune, dupa cese va fi legitimatu in modu convenitu, fapte documentate prin actespre dispusetiune, carinu le-a búcinatu pana acum'a numai d'in delicatetia in lumea larga, cari inse aru face pre dlu interpellante se regrete că s'a facutu nu numai jert'a unei mistificatiuni, dar' că a compromissu natiunea sa.

Subscrisulu, fiindu insu-mi directore tinentulu pre timpu de la inceputulu lui septemvre 1869 pana la finea lui septemvre 1870, dar' nedestituitu prin institutulu susnumitu, ci singuru resemnandu acestu postu, precum dlu baronu binevoiesca a se convinge d'in scrisorea banței generale cătra mine, d'cto 11. Augustu 1870 Nr. 1801, prin carea sum rogatu că se mai remanu in acestu postu, asemenea si d'in rescrierea mea cătra directiunea generala a numitulu institutu, d'cto 6 Octomvre 1870 Nr. 106, la scrisorea dir. gen. Nr. 2261 d'in 1870. — prin numitulu respunsu alu dlui barone presiedinte, me afiu suspiciunatu in chiaritatea afaceriloru mie concediute si prin armare atacatu in onorea mea. —

Si, fiindu-că mie reputatiunea mea tocmai asié mi-este de scumpa, că si nobilulu d. baronu a sa propria, si a consiliulu administrativu, carui-a presiede, asié-dar' provocu pre dlu baronu Miliu se binevoiesca facia cu mine subscriulu a descoperi, cari sunt a celi fapte documentate, séu ce fapte pottesce de la mine a se legitimă si documentă, cari apoi, trecundu mediunile referintieloru a duoru parti, cari au statu in afaceri de socotela, se fia compromitetorie pentru natiunea intrega!

La acesta intrebare credu că dlu baronu, că cavaleru ce este, nu va intardi cu respunsulu, ci va fi in stare a mi-lu dá totu in acestu pretinutu diurnalu, pana in 30 de d'le de la esirea acestui numeru in publicu, ce de nu ar face dlu baronu, apoi respunsulu domniei sale sus-citatu facia cu mine este calumnia!

Constantinu Radulescu, m. p.
advocatu in Lugosiu

Articlu de lege XVIII. d'in anul 1871.

despre regularea comunelor.

(S'a sanctionnatu in 7 iuniu, 1871. S'a promulgatu in amendou camere ale dietei in 10. iuniu, 1871.)

(Urmare)*)

CAPU V.

Despre adunările corporatiunii reprezentative.

§. 68.

Pre notariulu cercualu lu platescu in comunu satele aliate (confederate.)

Aceea, că unu notariatu cercuale se tiena si vice-notariu pre langa notariulu cercualu, asemenea si aceea, că notariulu cercualu si notariulu ajutante in care comuna se locuiesca, si satele aliate in ce mesura se participe la plat'a notariulu cercuale si la erogatiunile comune, — o decide d'in candu in candu vice-comitele pre langa ascultarea corporatiuniloru reprezentative si a oficialulu administrativu concernente; acést'a decisiune se pote appellá la adunarea generale.

§. 69.

In comunele mice primariulu séu judele si consiliarii se alegu prin publiculu alegatoriulu (§§. 37., 38. si 39.), notariulu cercualu prin universitatea corporatiuniloru reprezentative ale satelor confederate;

in comunele mari tota primari'a se alege prin publiculu alegatoriulu;

er' in cetătile cu consiliu regulatu prin corporatiunea reprezentativa.

§. 70.

Primari'a cu exceptiunea notariulu se alege:

in comunele mice si mari pre trei anni;

in cetăti cu consiliu regulatu pre 6 anni.

*) Vedi Nrii 82, 83, 85 si 86 ai „Fed.“

Notariul comunalu si celu cercuale si-tiene oficiulu pre victia, si numai in casurile urmatorie se pote destitui in calea administrativa :

- pentru insuficientia la implinirea detorintelor lui,
- pentru indiferentia (nepasare) de oficiu,
- pentru abusuri comise in sfer'a administratiunei publice.

In tote aceste casuri, in urm'a relatiunei comunei seu a oficialului municipalu concernente municipiulu pote se destitue pre notariu d'in oficiulu seu in calea administrativa prin decisiunea adunarei sale generali :

Aducerea decisiunei municipiului totu-de-un'a trebuie s'o previna o cercetare ordinaria.

Decisiunea municipiului se pote appellá la ministrulu de interne.

§. 71.

In comune mice oficiulu de primariu (de jude) numai in casu de pedeca extraordinaria se pote respinge, si locuitorulu comunalu alesu este detoriu a portá oficiulu celu pucinu unu anu sub greutatea pedepsei dilatabile pâna la 100 fl.

In casurile pedeei extraordinarie la recursulu motivatu alu alesului, vice-comitele dá dispensarea. Decisiunea vice-comitelui se pote appellá la municipiu.

Celu ce a portatu degiá unu anu de díle oficiulu de jude, seu a depusu pedeps'a in bani, nu se pote obligá cá sè-lu porte mai departe, seu sè-lu primesca de nou in cursu-de 6 ani.

§. 72.

Alegerea primariei comunale se face in sessiunile (adunările) restauratorie de oficiali (tisztújító székeken) ale comunei.

Presedintele sessiunei restauratorie in comune mice si mari e suprefectulu (szolgabíró), seu la casu de impedecare substitulu lui desemnatu inainte spre acestu scopu prin municipalitate ;

in cetáti cu consiliu regulatu e vice-comitele, seu la casu de impedecare substitulu delegatu spre acestu scopu prin municipalitate.

§. 73.

Se pote alege de primariu fia-care cive maiorenu, care e alegutori comunale si nu cade sub exceptiunile enumerate la §§-ii 74. si 76.

Inse notarii, medicii, procurorii si inginerii se potu alege fára a fi fostu mai inainte alegutori comunali.

§. 74.

Nu mai acelu-a se pote alege de medicu, care are diploma de doctoru in medicina valida in statulu ungaru si areta practica de unu anu ;

ingineriu numai acelu-a pote fi, care este indreptatitu a-si duce de sine specialitatea si areta practica de unu anu ;

ér' notariu comunalu si cercualu numai acelu-a, carele s'a dechiaratu de capabilu la ducerea oficiului notarialu prin o comisiune (ancheta) permanenta a municipiului, delegata spre acestu scopu.

§. 75.

Obiectele si modulu tinerii rigorosului notarialu le statorcesce ministrulu de interne prin ordinatiune pre langa ascultarea municipieloru, avendu in vedere §-lu 21. d'in art. de lege XLIV. d'in anulu 1868.

Sunt dispensati de la rigorosu acei-a, cari cá notari ordinari au portatu celu pucinu de trei ani incoce in contieniu oficiu notariale.

§. 76.

Nu se pote alege de primariu comunale :

- celu ce nu pote fi representante comunale ;
- preutulu, investiatorulu, functionariulu si impegatulu de statu si municipale de-si are dreptu de alegere in comuna.

§. 77.

Primariulu comunalu alesu in totu timpul functiunii sale trebuie sè locuiesca in comuna.

§. 78.

In comunele mice si mari are locu candidatiunea.

Dreptulu de candidare lu-escerzeza corporatiunea reprezentativa, si daca este cine sè se insinue, pentru fia-care postu candidazea câte trei individi. (§. 40.)

Statoririle corporatiunei reprezentative le aduce la cunosciintia in adunarea restauratoria presedintele acelei-a.

Se pote votá cu potere valida numai pre candidat, ér' in cetáti cu consiliu seu magistratu regulatu numai pre acelu-a, pre care l'au propusu inainte de restaurarea oficialoru celu pucinu 10 reprezentanti cetatienesci.

§. 79.

Díu'a adunarei restauratorie o defige :

in comune mice si mari suprefectulu, in cetáti cu consiliu regulatu vice-comitele, respective substitutulu delegatu spre acestu scopu.

Totu loru li compete dreptulu si detorintia de a face

predispuetionile de alegere, a publicá si conduce alegerea si de a tiené ordinea.

§. 80.

Alegerea se face prin aclamatiune seu votare.

Daca diece alegutori ceru votisare, presedintele este obligatu a o ordona.

§. 81.

Votisarea se face :

in comune mice si mari prin insemnarea numelui si a votului votantiloru,

in cetáti cu magistratu regulatu prin cedulice de votisare.

Insemnarea votariloru, culegerea cedulicelor de votisare, numerarea voturilor se midilocesce in publicu prin o delegatiune numita de presedinte.

§. 82.

Toti membrii primariei se alegu cu maiortate de votu absoluta.

Daca n'a obtienutu nece unulu d'intra candidati maiortate absoluta, se face votisare noua intre duoi candidati, cari au obtienutu mai multe voturi.

§. 83.

Candu devine in vacantia vre-o statiune de notariu cercualu seu comunalu, suprefectulu deschide concursu publicu, si acelu-a lu-publica in teritoriulu municipiului respectivu, ba conformu impregiariloru, in tota tier'a.

Concurrentii, daca sunt civi ai patriei si dovedescu cerintiele (conditiunile) prescise in lege, cu totii sunt a se considerá cá candidati si se potu alege.

§. 84.

Pre notariulu cercualu lu-alegu reprezentantii comuneloru (sateloru) confederate, sub presidiulu suprefectului in loculu de resiedintia a notariului cercuale.

§. 85.

Statiunile devenite intr'aceea definitivu in vacantia se implenesce prin restaurare de oficiali ordinaria, ér' statiunile devenite in vacantia provisoriu, prin substituire.

Substituirea se tiene de sfer'a de activitate a corporatiunei reprezentative.

Cu ocaziunea restaurarei si substituirei :

in comunele mice si mari presiedieza suprefectulu, ér' in cetáti cu magistratu regulatu daca se imple statiunea de primariu alu cetáti (polgármesteri állomás), vice-comitele (§. 80.), altmintrea presiedintele ordinariu.

Primarii intr'aceea alesi seu substituiti remanu in oficiu pâna la restaurarea generala de oficiali.

§. 86.

Fia-care membru alu primariei va depune inaintea corporatiunei reprezentative juramentulu urmatoriu :

„Io N. N. juru, cá voi impleni cu punctualitate consciintiosa detorintiele mele impreunate cu oficiulu meu Asié sè-mi ajute Dumnediu !“

Daca alesulu ar' afirmá, cá juramentulu e contrariu convictiunei sale religionari, are sè face promisiunea urmatoria :

„Io N. N. promitu serbatoresce, cá voi impleni cu punctualitate consciintiosa detorintiele mele impreunate cu oficiulu meu.“

(Va urmá.)

VARIETATI.

*(Daca ar fi de creditu.) Se díce, cá unu americanu bogatu, cu numele Harris Poster, ar fi facutu lui Thiers propunerea, cá elu va restaurá palatiulu Tuilerieloru pre spesele sale proprie si cere a i se acceptá numai urmatoriele conditiuni: 1. cá unu despartimentu alu Tuilerieloru sè primesca numele seu; 2. cá sè i se lase spre locuintia pre victia unu apartamentu cu privirea spre gradine, si sè-lu asigure, cá va fi invitatulu la tote ceremoniele si festivitátele ce se voru arrangia de tote guvernele, cari voru mai urmá succesive in Franci'a. D. Poster, acceptandu unu respunsu favorabilu a si ordonat pregatirea planuriloru. Spesele se urea la 7 milioane si 47.000 livre.

(Lemai'a remediune contra veninulu.) Se crede multi cá lemái'a are ora-care eficacitate contra veninuriloru. Anticulu atheneu reporteza despre duoi criminali condamnati de cátra guvernulu egiptenu d'a fi lasati la furi'a sierpiloru Pre candu-i ducea la supliciu, o femeie li dete de mila câte-va lamaie, pre cari le mancara. Espusi apoi la muscaturele sierpiloru celoru mai veninosi, ei nu mai simtira nici unu reu. Spaimentatu, guvernulu i tramise d'in nouu a doua dí la supliciu, si cá sè se incredintieze cá lemái'a era caus'a unui efectu atátu de neadesta tu, dete unui-a de manca o lamaia, era celui-laltu nu. Celu care mancara lemái'a, de-si muscatu de sierpi in mai multe locuri, totu-si nu páti nimicu: celu-a-laltu espirá la momentu, de unde atheneulu conchise, cá lemái'a, luata pre nemancate, resista la ori-ce veninuri. Dara sè lasámu, anticitatea si sè venimulu la presentu. D. Sacht, oficiera superioru francesu publica o no-

tita forte curiosa ce se reporta la acestu casu. In 1848 — díce dlu Sacht, — guvernulu de la Martinic'a pusesse d'a reconstrui fortulu Desaix, distrusu de englesi mai inainte d'a ne duce in acea insula. Tocmai compani'a mea se affá de serviciu, candu unulu d'in soldatii de marina facundu se sara dintr'unu locu o multime de petre, fú surprinsu de o vípera si muscatu la mana. Am chiamatu pre datu unu chirurgu arabu negru, care se puse a crestá ran'a si care storse o lamaia. Man'a era imflata de totu. Dupa operatiune chirurgulu dete pacientulu de beu unu paharutiu cu untu-de-lemu, si apoi in acelu-a-si paharutiu aceea-si cantitate de romu, si in sferistu mi-spune sè facu pre soldatu a fi veselu, departandu de la dinsulu ori-ce temere. D'in diumetate de ora, si acést'a in intervalu de 24 de ore, storcea la zema de lemaia in rana, si cu cátu storcea, scadeá imflatur'a pâna ce nu mai remase nimicu. Esprimandu-mi mirarea cátra negrulu Aesculapa sup'a tratamentulu seu in adveru minunatu, elu mi propuse sè-lu insotiescu intr'unu locu, care era adaveratu cuibu de sierpi. Ajunsi aproape d'unu zidu vechiu, negrulusi-veri man'a pâna in cotu intr'o gaura si scose unu ghiliganu de sierpe galbenu, pre care luandu-lu de gat, facu de muscá dintr'unu maru, care deveni la momentu negru cá cernel'a. Indata apoi negrulu se puse de storse in maru câte-va picature de zema de lamaia si nu intardá a-si luá colorea primitiva.

Sciri electrice.

Parisiu, 25. augustu. In urm'a discursului seu de ieri, Thiers si-a scrisu demissiunea, pre carea inse deputatii i-au smulsu-o d'in mana. Diurnalulu „Siècle“ publica una scrisore a lui Faidherbes, prin care acestu-a si-dá demissiunea cá deputatu si desaproba atitudinea adunării natiunale.

Bucuresci, 26. augustu. Guvernulu rusescu a intratu in negociatiuni cu guvernulu romanu pentru construirea liniei ferate Jassy-Ungiene. Acést'a linia va avé una lungime de 20 de kilometre.

Madridu, 26. augustu. S'a semnalisatu intrarea bandeloru carliste in tiera; truppe, carabinieri si garde civile au si plecatu in contra lor.

Vien'a, 26. augustu. Se accepta una scrisore a imperatului cátra Hohenzwart, carea exprime sperantia, cá tote poporele, pâna si germanii, voru dá mana de ajutoriu la impacatiune. Faim'a despre una caletoria a imperatului, carea se va estinde pâna la Bucovina, se sustiene inca.

Neapolea, 26. augustu. D'in papirele confiscate ale comitetului internatiunale d'in Neapolea se vede, cá acést'a societate numera in Itali'a la 10.000 de aderinti; majoritatea lor se afla in Itali'a superiora si in Romagna; in Rom'a inca s'a formatu una sectiune. Guvernulu italianu fú incunosciintiatu d'in Londr'a, cá comitetulu centralu internatiunale de acolo a fostu de unu tempu incoce forte activu si a tramisu pre continentu unu mare numeru de aderinti de ai sei, dandu-li mandate anumite.

Gastein, 27. augustu. Imperatulu Austriei va conveni cu tiarulu germanu in 6 septemvre, in Salisburgi'a.

Londron, 27. augustu. „Daily Telegr.“ anuncia, cá intre Itali'a si Prussi'a s'ar fi inchiatu unu tractatu de aliantia ofensiva si defensiva.

Bucuresci, 28. augustu. Prussi'a si Ostrungurfa desvolta mare activitate, spre a tiené pre principe pre tron. Conjuratiunea (care nu existe. Red.) a luat dimensiuni mari in armata.

Lemberg, 28. augustu. „Gaz. Nar.“ díce, cá barbatii dr incredere bocni aru fi renunsiatu la pretensiunile lor financiare si astu-feliu voru acceptá mesurarea quotei pre basea statistica.

Parisiu, 28. augustu. In adunarea natiunale de asta dí s'a cetitu reportulu despre prelungirea poterii lui Thiers d'impreuna cu proiectulu de lege combatutu. Ministrulu de justitia Dufaure, ceru apoi in numele consiliului ministerialu, a se mai adauge paragrafulu, relativu la recunoscerea meritelor lui Thiers si a garantiei, carea elu o dá increderei tierci. Dupa acést'a se escá mare iritatiune. — Adunarea decise apoi cá desbaterea a sup'a raportulu sè se amane pre siedinti'a de mercuri (30. aug.)

Parisiu, 29. augustu. Foiele de demanetia credu, cá adunarea natiunale va acceptá mane propunerea lui Dufaure in forma revidiata. Páua ieri s'au platitu 1360 de milioane d'iu spesele de desdaunare.

Propriet., edit. si red. respundiet. : ALES. ROMANU